[2021] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 645

ਐਮ/ਐਸ ਪ੍ਰੇਮ ਕੈਟੇਕਸ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7235)

ਅਕਤੂਬਰ 05, 2021

[ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਬਨਾਮ ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਣੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 – 2(1)(ਜੀ) – ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ – ਜਦੋਂ ਨਹੀਂ – ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਗੁਣਾ ਕਾਰਕ (ਐਮਐਫ) ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਛੋਟੀ ਬਿਲਿੰਗ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਾਧੂ ਮੰਗ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਰ ਯੂ/ਐਸ.56, 2003 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ ਰੱਖੀ ਗਈ: ਬਾਰ ਯੂ/ਐਸ.56(2) ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਹੈ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ - ਛੋਟੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾ ਕਾਰਕ ਦਾ ਗਲਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ - ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਬਿਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਛੋਟਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀ, ਇਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਐੱਮਐੱਫ 10 ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ 5 ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਇਹ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 - ਐਸ.56(2)।

ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 – ਧਾਰਾ 56 (2) – ਅਧੀਨ ਬਾਰ - ਆਯੋਜਿਤ: ਬਾਰ ਯੂ / ਐਸ 56 (2) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, (i) ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ (ii) ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਕੱਟਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਾਰ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ - ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 – ਧਾਰਾ 56 (1) – ਧਾਰਾ 56 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

1.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗੁਣਾ ਕਾਰਕ (ਐਮਐਫ) 10 ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 5 ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 (2) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਰ ਸਿਰਫ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇਗਾ:- (i) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਰਕਮ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਕਾਇਆ ਹੋਈ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੱਟੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਅਤੇ (ii) ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ. ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਪਾਅ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ. ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਉਪਾਅ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 56 (2) ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਆਮ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 56 (2) ਦਾ ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪਹਿਲਾ ਬਕਾਇਆ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6.9 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 9.1 ਤੋਂ 9.3 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਫਿਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਪਰ ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"। ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। (ਪੈਰਾ 9, 14-16 ਅਤੇ 18) [652-ਜੀ-ਐਚ; 653-ਏ-ਐਫ; 654-ਬੀ]

ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਡੀ 1), ਅਜਮੇਰ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਉਰਫ ਰਹਿਮਜੁਲਾ (2020) 4 ਐਸਸੀਸੀ 650: [202] 2 ਐਸਸੀਆਰ 929 – ਵਿਲੱਖਣ।

1.2 ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਖਪਤਕਾਰ ਮੰਚ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਫੋਰਾ ਕਿਸੇ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਖਰਾਬ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(ਜੀ) ਵਿੱਚ "ਘਾਟ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਛੋਟੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੋਟਿਸ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਖਾਸ ਮਿਆਦ, ਗੁਣਾ ਕਾਰਕ ਦਾ ਗਲਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਬਿੱਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਛੋਟਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀ, ਇਹ ਖਪਤਕਾਰ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ, ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਨਹੀਂ, "ਬਚਾਇਆ ਮੁਲਾਂਕਣ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19-21][654-ਸੀ-ਐਚ]

1.3 ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 56 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਲਾਈਨ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੈ।

ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ "ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ"। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ "ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਹੀਂ"। ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਰ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕੁਝ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਨਾ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ। (ਪੈਰਾ 22-24) [655-ਏ-ਈ]

1.4 ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਛੋਟੀ ਬਿਲਿੰਗ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ, ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, "ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ"। ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ"। ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਰਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੇਤ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਕ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੇ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਮਾ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਡਿਸਕਨੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਪੱਟੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 56(2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੌਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 19.08.2014 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਗ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 50% ਅਦਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22- 27][655-ਈ-ਐਚ; 656-ਏ-ਸੀ]

ਮਹਾਬੀਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1989) 4 ਐਸਸੀਸੀ 1 : [1989] 3 ਐਸਸੀਆਰ 596 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2020] 2 ਐਸਸੀਆਰ 929	ਵਿਲੱਖਣ	ਪੈਰਾ 8
[1989] 3 ਐਸਸੀਆਰ 596	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 12

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7235

2009 ਦੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 156 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 01.10.2009 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮਿੱਤਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਜੈਨ, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਅਮਰੇਸ਼ ਆਨੰਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਰੁਣ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਏ.ਜੀ., ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੌਰਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਢੁੱਲ, ਅਸ਼ੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਜੇ.

1. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ") ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ (ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਕੰਪਨੀ) ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਿਜਲੀ ਖਪਤਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ।

2. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿੱਚ ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਐਲ.ਐਸ. ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 3.08.2006 ਨੂੰ 404.517 ਕਿਲੋਵਾਟ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 765 ਕਿਲੋਵਾਟ ਅਤੇ ਸੀਡੀ 449 ਕੇਵੀਏ ਤੋਂ 850 ਕੇਵੀਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ 3 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ "ਛੋਟਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨੋਟਿਸ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ 11.09.2009 ਮਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਮੋ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਣਾ ਕਾਰਕ (ਐੱਮ. ਐੱਫ.) 10 ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ 3.08.2006 ਤੋਂ 8/09 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 5 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਰ. ਐੱਸ. 1,35,06,585/- ਦੀ ਛੋਟੀ ਬਿਲਿੰਗ ਸੀ।

ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।

5. ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 22.09.2009 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਗਾਹਕ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਬਕਾਇਆ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

6. 1.10.2009 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ "ਭੱਜਣ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

7. 13.11.2009 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 19.08.2014 ਨੂੰ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੇ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਗ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 50% ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਰਕਮ ਵਿਆਜ @ 9% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 24.09.2014 ਨੂੰ 54,03,293/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 9.10.2009 ਨੂੰ 13,50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ 24.09.2014 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਸਮੇਤ, 11.09.2009 ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ 50% ਬਣਦੀ ਹੈ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸ਼ੀਟ ਐਂਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 (2) ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਡੀ 1), ***ਅਜਮੇਰ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਹਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ ਉਰਫ ਰਹਮਜੁਲਾ***[1] **ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।**

9. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ, ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗੁਣਾ ਕਾਰਕ (ਐਮਐਫ) 10 ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 5 ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

---

1 (2020) 4 ਐਸਸੀਸੀ 650

ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਚਾਰਜ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਾ 56 ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"*56. **ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣਾ** (1) ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵ੍ਹੀਲਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਜਾਂ ਕੱਟਣਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੰਡਿਆ ਜਾਂ ਪਹੀਆ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ, ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਨਹੀਂ:*

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,

(ਏ) ਉਸ ਤੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਔਸਤ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਹਰੇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਬਿਜਲੀ ਖ਼ਰਚੇ,

ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣ ਤੱਕ।

(2) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਰਕਮ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੱਟੇਗਾ।

11. **ਰਹਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦੇ ਉੱਠੇ। ਉਹ ਸਨ (i) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 (2) ਵਿੱਚ "ਪਹਿਲਾ ਬਕਾਇਆ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ; (ii) ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਗਲਤ ਬਿਲਿੰਗ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਰਕਮ ਪਹਿਲੀ ਬਕਾਇਆ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ (iii) ਕੀ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲ ਬੀਤਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ **ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਬਿੱਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਰਚੇ "ਪਹਿਲਾਂ" ਬਣ ਜਾਣਗੇ।** ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਖਪਤ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੀਜੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 56(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਾਇਆ ਹੋਏ ਸਨ"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 56(2) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਸਹੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਪੂਰਕ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1)(ਸੀ) ਅਤੇ ***ਮਹਾਬੀਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼***[2] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ।

13. ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣਗੇ (ਐਸਸੀਸੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 6.9) ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਧਾਰਾ 56 (2) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਸਹੀ ਗਲਤੀ (ਐਸਸੀਸੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 9.1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਪੂਰਕ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 56 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ 56 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

14. ਪਰ ਧਾਰਾ 56 (2) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਰ ਸਿਰਫ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇਗਾ:-

---

2 (1989) 4 ਐਸਸੀਸੀ 1

(i) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਰਕਮ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਕਾਇਆ ਬਣ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ

(ii) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੱਟੇਗਾ।

15. ਇਸ ਲਈ, ਬਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਅਤੇ (ii) ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ. ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਪਾਅ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ. ਸਟੀਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਉਪਾਅ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 56 (2) ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਆਮ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 56 (2) ਦਾ ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ।

16. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪਹਿਲਾ ਬਕਾਇਆ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** ਦੇ ਪੈਰਾ 6.9 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** ਦੇ ਪੈਰਾ 9.1 ਤੋਂ 9.3 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਫਿਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਪਰ **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** ਆਖਰੀ ਪੈਰਾ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"।

17. **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖ਼ਾਨ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ-2009 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ-2011 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੈਰਿਫ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿੱਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਆਡਿਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਟੈਰਿਫ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ. ਇਸ ਲਈ 18.03.2014 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜੁਲਾਈ-2009 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ-2011 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ 25.05.2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ।

ਖਪਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਜੋ **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ।

18. ਆਖਰਕਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ, **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

19. ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ, **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ।

20. ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਫੋਰਮ ਕਿਸੇ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਖਰਾਬ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। "ਘਾਟ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> *"2(1)(ਜੀ) "ਕਮੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸ, ਅਪੂਰਨਤਾ, ਕਮੀ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;*

21. "ਛੋਟੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੋਟਿਸ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਗੁਣਾ ਕਾਰਕ ਦਾ ਗਲਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਬਿੱਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਛੋਟਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀ, ਇਹ ਖਪਤਕਾਰ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ "ਬਚਾਇਆ ਮੁਲਾਂਕਣ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

22. ਦਰਅਸਲ, ਧਾਰਾ 56 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਪੈਰਾਮੀਟਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ।

23. ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਲਾਈਨ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ " *ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ*"।

24. ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, **ਉਪ-ਧਾਰਾ** (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਰ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕੁਝ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਨਾ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ।

25. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘੱਟ ਬਿਲਿੰਗ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ, ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਅਰਥਾਤ "ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ", ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

26. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ"। ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉੱਠੇਗਾ। ਜੇ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 56 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੇਤ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੇ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਮਾ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟਣ ਦੀ ਬਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ **ਰਹਿਮਤੁੱਲਾ ਖਾਨ** ਅਤੇ ਧਾਰਾ 56 (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

27. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 19.08.2014 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 50% ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669